Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata bg nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

bolgár

Swipe to change

Költségek

Bulgária

Ez az oldal a bolgár igazságszolgáltatás költségeiről közöl információkat.

A jogi szakmák képviselőinek díjazására vonatkozó jogszabályi keretek

Ügyvédek

A **bolgár ügyvédi törvény** (legutolsó módosítása: SG 69/2008.08.05.) értelmében:

A **36. cikk** kimondja:

Az ügyvédeknek joguk van munkájukért díjazásban részesülni.

A díjazás összegét az ügyvéd és ügyfele közötti szerződésben kell megállapítani. A szerződésben szereplő összegnek méltányosnak és indokoltnak kell lennie, és nem lehet kevesebb, mint a vállalt munka típusára előirányzott összeg (a Legfelsőbb Ügyvédi Tanács specifikus végrehajtási rendelete). Szerződés hiányában az ügyvéd vagy ügyfele kérésére az Ügyvédi Tanács állapítja meg a díjazás összegét (a Legfelsőbb Ügyvédi Tanács specifikus végrehajtási rendelete).

A díjazást abszolút formában és/vagy az eljárás eredményétől függően a bíróság által megítélt összeg százalékában kell meghatározni. Ez alól kivételt képeznek a büntetőügyek és az olyan polgári ügyek, melyek nem anyagi érdeket érintenek.

A **38. cikk** kimondja:

Az ügyvédek jogi segítséget és együttműködést nyújthatnak az alábbiak részére:

tartásdíjra jogosult személyek;

pénzügyi nehézségekkel küzdő személyek;

szülők, barátok és más ügyvédek.

Olyan esetben, amikor az eljárásban ellenérdekű felet a költségek megfizetésére kötelezik, az ügyvéd díjazásra jogosult. A bíróság olyan összegben határozza meg a díjazás mértékét, mely a (specifikus végrehajtási rendelet 36. cikkének (3) bekezdésében) előirányzottnál nem alacsonyabb, és a másik felet annak megfizetésére kötelezi.

A díjazást (díjat) a Legfelsőbb Ügyvédi Tanács 2004. évi 1. specifikus végrehajtási rendelete szabályozza. A minimumdíjak az alábbiak:

Tanácsadásért, tájékoztatásért, iratok és szerződések előkészítéséért:

fix díjak – körülbelül 10 EUR-tól 300 EUR-ig;

az ügyhöz kötődő anyagi érdek szerinti fix díj (körülbelül 75 EUR-tól 350 EUR-ig) + az anyagi érdek százaléka (0,1-től 1%-ig).

A polgári és közigazgatási eljárásokban eljárási fokonként:

fix díjak (körülbelül 50 EUR-tól 250 EUR-ig);

az ügyhöz kötődő anyagi érdek szerinti fix díj (körülbelül 50 EUR-tól 325 EUR-ig) + az anyagi érdek százaléka (2-től 6%-ig).

A **bírósági határozatok érvényesítésére** irányuló eljárások esetében

a 2. szakaszban meghatározott díjak fele.

Büntető- és szabálysértési eljárások esetén eljárási fokonként csak fix díjak:

a tárgyalást megelőző szakaszban körülbelül 150 EUR;

a tárgyalási szakaszban körülbelül 150–900 EUR, az állítólagos bűncselekmény súlyától függően;

szabálysértési ügyekben 75 EUR.

A **különleges jogszabályok** (gyermekvédelem, családjogi törvény, családon belüli erőszak, kiadatás és európai elfogatóparancs stb.) **hatálya alá tartozó eljárások** díjai:

csak fix díjak (körülbelül 75 EUR-tól 125 EUR-ig).

Végrehajtók

A végrehajtói tevékenységeket Bulgáriában 2006 óta **önálló végrehajtók** és **állami tisztviselők** látják el. Mindkettőjükre **jogszabályban rögzített díjszabás** vonatkozik.

Az **állami tisztviselők** díjait szabályozzák (a 2008. évi **polgári eljárásjogi törvény** értelmében a bíróságok által begyűjtött állami díjakra vonatkozó díjszabás II. szakaszában).

Az **önálló végrehajtók** díjait szabályozzák (az önálló végrehajtókról szóló törvény 78. cikkében, valamint az önálló végrehajtókról szóló törvényben a végrehajtási díjakra és költségekre vonatkozó díjszabásban).

A két díjszabásban meghatározott díjak megegyeznek.

Az önálló végrehajtók a rendes díjon felül annak további 50 százalékát kérik el a nem munkanapokon, illetve az ünnepnapokon történő iratküldésért, az idézések postán történő kiküldéséért, valamint másolatok készítéséért a panaszokról, értesítésekről és írásos dokumentumokról.

Fix költségek

A polgári eljárások fix költségei

A polgári eljárások peres feleinek fix költségei

A polgári eljárások díjait (a 2008. évi **polgári eljárásjogi törvény** értelmében a bíróságok által begyűjtött állami díjakra vonatkozó díjszabás I. szakaszában) az alábbiak szerint határozzák meg: A díjak összege a következő:

polgári kereset esetében a követelt összeg 4 százaléka, de legalább 25 EUR;

erkölcsi károkozásra vonatkozó keresetnél legfeljebb 40 EUR, de legalább 15 EUR;

válási ügyekben (a kölcsönös egyetértéssel rendezett ügyeket is beleértve) a mindkét félre eső rész hároméves összegének 2 százaléka (a házastársi tulajdon és a tartásdíj megosztásáról rendelkező megállapodás értelmében);

végrehajtási végzésnél az anyagi érdek 2 százaléka, de legalább 12,5 EUR;
örökbefogadási ügyek esetében 12,5 EUR;
a keresetben követelt tulajdon biztosításáért 20 EUR;
bizonyíték biztosításáért 10 EUR;
fizetésképtelenségi ügyekben egyszemélyes gazdasági társaság esetében 25 EUR, cég esetében 125 EUR.

A polgári eljárásban a fix költségek megfizetésére szolgáló szakasz

A díjakat az eljárások megkezdése vagy a szükséges lépések megtétele előtt kell befizetni (a polgári eljárásjogi törvény 76. cikke).

A büntetőeljárások fix költségei

A büntetőeljárások peres feleinek fix költségei

A büntetőeljárásokkal kapcsolatos költségek és díjazások fedezését a **büntetőeljárási törvény** szabályozza:

187. cikk: A költségek fedezése

A büntetőeljárások költségeit az adott intézmény költségvetésében meghatározott összegből kell fedezni, a törvényben meghatározott esetek kivételével.
Magánvádas büntetőügyekben a magánvádlónak előzetesen letétbe kell helyeznie a költségek összegét. Amennyiben az összeget nem helyezi letétbe, hét nap áll rendelkezésére ahhoz, hogy ezt megtegye.
Magánvádas ügyekben a vádlott által kezdeményezett bizonyítási eljárás költségeit a bíróság költségvetéséből kell fedezni.
A büntetőeljárások fix költségeit a bíróságok, az ügyészségek, a nyomozóhivatalok és az Igazságügyi Minisztérium által begyűjtött állami díjakról szóló, legutóbb 2005-ben módosított törvény 1. sz. díjszabása az alábbiak szerint határozza meg:
magánjellegű büntetőeljárást eredményező panaszok esetében – 6 EUR;
magánjellegű büntetőeljárásban magánkeresetek esetében – 2,5 EUR;
rehabilitációra irányuló kérelmek esetében, amikor az ügyet nem zárják le – 3 EUR.

A büntetőeljárásban a fix költségek megfizetésére szolgáló szakasz

A fenti költségeket a magánvádló előzetesen letétbe helyezi (a büntetőeljárási törvénynek megfelelően). Amennyiben az összegeket nem helyezi letétbe, hét nap áll rendelkezésére arra, hogy ezt megtegye.

Az alkotmányos eljárások fix költségei

Az alkotmányos eljárások peres feleinek fix költségei

A bolgár jogrendszerben nincs alkotmányos eljárás.

A jogi képviselő által nyújtandó előzetes tájékoztatás

A felek jogai és kötelezettségei

Az ügyvédi törvény 40. cikkének (3) bekezdése kimondja, hogy az ügyvédek kötelesek pontos tájékoztatást nyújtani ügyfeleik számára jogaikról és kötelezettségeikről. Az ügyfeleik részére a jogi eljárások során előreláthatóan felmerülő költségekről nyújtandó tájékoztatást kifejezett kötelezettségként nem írják elő. Azonban az ügyvédek etikai kódexe nem kifejezetten ugyan, de tartalmazza ezt a kötelezettséget.

A költségekre vonatkozó információk

Bulgáriában hol találhatók információk a költségekre vonatkozóan?

Egy ügyet a bíróság elé vinni kívánó természetes vagy jogi személy nem talál olyan nyilvános információt, amely elmagyarázná, hogy ez mennyibe kerülne, mivel nincs olyan hivatalos vagy nem hivatalos internetes oldal vagy más közszolgálati szerv, amely erre vonatkozóan összefoglaló információt nyújtana. Így az ügyfelek főként ügyvédjüktől várják, hogy a költségekről tájékoztassa őket.
Mindazonáltal az állampolgárok az alábbi internetes oldalakon megtalálhatják a jogi eljárások díjairól és költségeiről szóló jogszabályokat, és maguk is kiszámolhatják az összegeket. Ezek: a nemzeti jogszabályok, a Legfelsőbb Ügyvédi Tanács honlapja, a Legfelsőbb Igazságügyi Tanács honlapja, valamint a Nemzeti Költségmentességi Hivatal honlapja, melyek mindegyike jelenleg csak bolgár nyelven elérhető.

Milyen nyelven kaphatok tájékoztatást a bulgáriai költségekről?

A fenti internetes oldalak mindegyike jelenleg csak bolgár nyelven érhető el.

Hol találhatok a közvetítésre vonatkozó információkat?

Erről a bolgár Igazságügyi Minisztérium honlapján találhat információkat.

Hol találhatok a költségekre vonatkozó további információkat?

Hol találhatok az egyes eljárások átlagos hosszára vonatkozó információkat?

A Legfelsőbb Igazságügyi Tanács honlapján éves és féléves jelentéseket találhat a valamennyi szinten folytatott bírósági tevékenységekről. A honlap információkat tartalmaz az elmúlt 3 hónapban, 6 hónapban, 1 évben, 2 évben vagy még régebben lezárt ügyek számáról. A Legfelsőbb Igazságügyi Tanács statisztikai osztálya elemzéssel és információkkal szolgál a polgári, büntetőjogi és közigazgatási ügyekben folytatott bírósági eljárások átlagos hosszáról.

Hol találhatok egy meghatározott eljárás átlagos összesített költségeire vonatkozó információkat?

Erről szóló hivatalos, nyilvános információ nem áll rendelkezésre.

Hozzáadottérték-adó

Hogyan kaphatok erről tájékoztatást? Melyek az alkalmazandó adókulcsok?

A költségek tartalmazzák a héát (a fenti díjszabások és rendelkezések értelmében).

Költségmentesség

A polgári igazságszolgáltatás terén érvényes jövedelemküszöb

A költségmentességről szóló törvény értelmében a polgári és büntetőjogi ügyekre ugyanazon feltételek érvényesek (lásd alább):

22. cikk:

Költségmentességet (a 21. cikk 1. és 2. pontja értelmében) olyan személyek kaphatnak, akik megfelelnek a havonta folyósított szociális segélyre vonatkozó jogosultság feltételeinek (a szociális segélyről szóló törvény alkalmazására vonatkozó rendelkezésekben meghatározott eljárásnak megfelelően), valamint azok, akiket szociális szolgáltatásokat nyújtó szakosodott intézményekben helyeztek el.
Költségmentességet (a 21. cikk 1. és 2. pontja értelmében) kell biztosítani az olyan nevelőcsaládok, családok, illetve barátok és rokonok részére, akiknél gyermeket helyeztek el (a gyermekek védelméről szóló törvényben meghatározott eljárásoknak megfelelően).
A gyermek elhelyezéséről szóló határozatot adott esetben a szociális segéllyel foglalkozó igazgatóság igazgatójának vagy bírósági határozatnak kell igazolnia. Azoknak, akik nem igényelték a (a szociális segélyről szóló törvény alkalmazására vonatkozó rendelkezésekben meghatározott eljárás értelmében) nekik járó havi szociális segélyt, a szociális segéllyel foglalkozó igazgatóság igazgatója által kiállított igazolást kell benyújtaniuk a Nemzeti Költségmentességi Hivatalhoz, melyben az igazgató elismeri, hogy az érintett személy megfelel a havonta folyósított szociális segélyre vonatkozó jogosultság feltételeinek.
Polgári és közigazgatási ügyekben további feltételeket is teljesíteni kell.

23. cikk:
Polgári és közigazgatási ügyekben abban az esetben adnak költségmentességet – a releváns illetékes hatóságok által benyújtott bizonyítékok alapján –, amikor a bíróság megállapítja, hogy a fél nem tudja kifizetni az ügyvédi segítséget. Ennek eldöntéséhez a bíróság az alábbiakat veszi figyelembe:
a személy vagy a család jövedelme;
nyilatkozattal igazolt vagyoni helyzet;
családi állapot;
egészségügyi állapot;
foglalkoztatási állapot;
életkor;
egyéb ellenőrzött körülmények.
A vádlottak esetében a büntetőjogi igazságszolgáltatás terén érvényes jövedelemküszöb
A büntetőügyek esetében megállapított feltételeken (a költségmentességről szóló törvény fentebb leírt 22. cikke) felül az alábbi kritériumok érvényesek:
23. cikk:
A (21. cikk 3. pontjában említett) költségmentességi rendszer olyan ügyekre érvényes, melyekben kötelezően biztosítandó a védelem, illetve a jogi tanácsadó általi képviselet.
A költségmentességi rendszernek továbbá olyan ügyekre is ki kell terjednie, melyekben egy gyanúsított, vádlott, megvádolt személy, alperes, illetve büntető-, polgári vagy közigazgatási ügy részes fele nem tudja kifizetni az ügyvédi segítséget, kíván ilyen segítséggel élni, és az igazságszolgáltatás érdeke ezt megkívánja.
Büntetőügyekben ezt az értékelést az illetékes hatóság az ügyvédi segítséget kifizetni nem tudó személy/vádlott vagyoni helyzete alapján végzi.
A sértettek esetében a büntetőjogi igazságszolgáltatás terén érvényes jövedelemküszöb
Az érvényes küszöb megegyezik a büntetőeljárásokban érintett egyéb felek esetében alkalmazott küszöbbel (ld. fentebb).
A költségmentesség sértettek részére történő megadásának egyéb feltételei
A bűncselekmények sértettjeire vonatkozóan a törvényben nincsenek külön feltételek. A büntetőügyek esetében a költségmentességre vonatkozó általános szabályok érvényesek (a költségmentességről szóló törvény 22. és 23. cikke).
A költségmentesség vádlottak részére történő megadásának egyéb feltételei
A vádlottakra vonatkozóan a törvényben nincsenek külön feltételek. A büntetőügyek esetében a költségmentességre vonatkozó általános szabályok érvényesek (a költségmentességről szóló törvény 22. és 23. cikke).
Költségmentes bírósági eljárások
83. cikk: A díjak és költségek alóli mentesség
A perek kezeléséhez kötődő díjakat és költségeket nem kell letétbe helyezni(e):
a felpereseknek – munkavállalóknak, alkalmazottaknak, illetve munkajogi viszonyból eredő csoportos követelések résztvevőinek;
a felperesek javára tartási követelések esetében;
ügyészi keresetek esetében;
a felpereseknek – bűncselekményből eredő károkozásra vonatkozó olyan kártérítési követelések esetén, melyekkel kapcsolatban jogerős ítélet létezik;
olyan fél kijelölt különleges képviselőjének, melynek lakcíme ismeretlen.
A természetes személyeknek nem kell letétbe helyezniük a díjakat és költségeket olyan eljárások esetében, melyekben a bíróság elismeri, hogy nem rendelkeznek a megfizetésükhöz szükséges **elégséges forrásokkal**. A mentességi kérelemben a bíróság az alábbiakat veszi figyelembe:
a személynek és családjának a jövedelme;
nyilatkozattal igazolt vagyoni helyzet;
családi állapot;
egészségügyi állapot;
foglalkoztatási állapot;
életkor;
egyéb releváns körülmények.
Az 1. és 2. pontban foglalt esetekben az eljárás költségeit a bíróság költségvetésében szereplő összegből kell fedezni.
84. cikk: Mentesség különleges esetekben
Az alábbiak mentesülnek az állami díj megfizetése alól, az eljárási költségek megfizetése alól azonban nem:
az állam és az állami intézmények, kivéve az állami magántulajdonhoz kötődő ügyeket, illetve a privát állami követelésekre és jogosultságokra vonatkozó követeléseket (mód. – SG 50/08, 2008.03.01-i hatállyal; az Alkotmánybíróság 2008/3. ügyben hozott határozatával – SG 63/08 – módosítva);
a bolgár Vöröskereszt;
önkormányzatok, kivéve a privát önkormányzati követelésekkel és tulajdonjogi követelésekkel kapcsolatos követeléseket – önkormányzati magántulajdon.
Milyen esetekben viseli a pervesztes fél a pernyertes fél költségeit?
Polgári ügyek
78. cikk: Költségfizetési kötelezettség megállapítása
A felperes által fizetett díjakat (ideértve az eljárási költségeket, valamint az egy ügyvédnek – ha a felperesnek volt ügyvédje – járó díjazást) az alperesnek a követelés megítélt összegével arányban kell megfizetnie.
Amennyiben az alperes nem adott okot a perre, **a felperes számára** kell költségfizetési kötelezettséget megállapítani.
Az **alperesnek** ahhoz is joga van, hogy **a követelés megtagadott részével arányos költségek** megfizetését igényelje.
Az **alperes** továbbá **a per megszüntetése esetén** jogosult **költségeinek megtérítésére**.
Amennyiben a fél által fizetett ügyvédi díj összege az ügy tényleges jogi és tárgyi nehézségéhez képest **aránytalanul magas**, a bíróság a másik fél kérésére alacsonyabb díjat állapíthat meg, amely azonban nem lehet kevesebb az ügyvédi törvény 36. cikke szerinti minimális összegnél.
Ha az ügyben olyan személy javára döntenek, aki mentesül az állami díjak vagy eljárási költségek megfizetése alól, a **beperelt személyt** terheli valamennyi díj és költség megfizetésének kötelezettsége. Ezen összegek a bíróságot illetik meg.
Ha egy **költségmentességben részesülő személy** keresetének helyt adnak, a megbízott ügyvédnek járó díjat a Nemzeti Költségmentességi Hivatal javára kell odaítélni, a követelés elismert részének arányában. Elmarasztaló határozat esetén a költségmentességben részesülő személynek a követelés megtagadott részével arányos költségfizetési kötelezettsége keletkezik.
Az **ügyvédi díjazást** olyan jogi személyek és egyéni vállalkozók javára is megítélik, amelyek védelmét valamely alkalmazottjuk, például jogtanácsosuk látta el.

Ha az ügy megállapodással zárul, **a letétbe helyezett állami díj felét** vissza kell téríteni a felperesnek. Az eljárás és a megállapodás költségeit eltérő megállapodás hiányában továbbra is meg kell fizetni.

10. **Harmadik részt vevő személy*** számára nem állapítanak meg költségfizetési kötelezettséget, azonban ki kell fizetnie az általa indított eljárások költségeit.

11. Ha a peres eljárás **ügyész** részvételével zajlik, a **költségfizetési kötelezettséget** az állam számára kell megállapítani, illetve a költségeket az államnak kell megfizetnie.

*A harmadik részt vevő személy a polgári peres eljárásban részt vevő külön fél, aki a polgári eljárásjogi törvényben meghatározott jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezik.

Büntetőügyek

Büntetőeljárási törvény – Költségek és díjak

187. cikk: A költségek fedezése

A büntetőeljárások költségeit **az adott intézmény költségvetésében meghatározott összegből** kell fedezni, a törvényben meghatározott esetek kivételével.

Magánvádas büntetőügyekben a költségek összegét **a magánvádlónak előzetesen letétbe kell helyeznie. Amennyiben az összeget nem helyezi letétbe**, hét nap áll rendelkezésére ahhoz, hogy ezt megtegye.

Magánvádas ügyekben a vádlott által kezdeményezett bizonyítási eljárás költségeit **a bíróság költségvetéséből** kell fedezni.

188. cikk: Költségek megállapítása

A költségek összegét a bíróságnak vagy a tárgyalást megelőző eljárás során eljáró szervnek kell megállapítania.

A tanúk – dolgozók vagy alkalmazottak – díjazását a bíróságnak kell megállapítani

189. cikk: Döntés a költségekről

Ítéletének vagy végzésének meghozatalakor a bíróságnak döntenie kell a költségek viseléséről.

A tárgyalást megelőző eljárás során végzett fordítás költségeit az adott szervnek, a bírósági eljárás során felmerülő fordítási költségeket pedig a bíróságnak kell viselnie.

Ha **a vádlottat bűnösnek találják**, a bíróság kötelezi **a per költségeinek megfizetésére, beleértve a hivatalból kijelölt védőügyvéd díját és egyéb költségeit.** Ez magában foglalja a **magánvádlónak** és **képviselőjének** a költségeit is, amennyiben azok ezt kérték. Több elítélt személy esetén a bíróság **felosztja** közöttük a költségeket.

Ha **a vádlottat valamely vádpontban nem találják bűnösnek**, a bíróság a vádlottat **csak az azon vádpontokkal kapcsolatban felmerült költségek megfizetésére kötelezi, amelyekben bűnösnek találták.**

190. cikk: Költségfizetési kötelezettség megállapítása

Ha a vádlottat **felmentik vagy a büntetőeljárást megszüntetik**, közvádas ügyekben valamennyi költséget **az állam**, magánvádas ügyekben pedig **a magánvádló** viseli.

Az elsőfokú bíróságnak a költségviselési kötelezettséget megállapító **végrehajtási végzést** kell kibocsátania.

Szakértői díjak

A polgári eljárásjogi törvény általános szabályt határoz meg a polgári eljárások tekintetében a szakértői díjakról:

75. cikk: A költségek megállapítása

”….a szakértői díjakat a bíróság állapítja meg, figyelembe véve az elvégzett munkát és a felmerült költségeket.”

A Legfelsőbb Igazságügyi Tanács által kibocsátott, a szakértők nyilvántartásáról, képesítéséről és díjazásáról szóló 2008/1. rendeletet kell alkalmazni a polgári, a büntető- és a közigazgatási ügyekre. Ennek 29. cikke értelmében a szakértői díjakat a szakmai hatóságoknak kell meghatározniuk, az alábbiak alapján:

a feladat összetettsége;

a szakértő szakértelme és képzettsége;

a feladat elvégzésére fordított idő;

a munka mennyisége;

a szükséges kiadások, például anyagok, fogyóeszközök, szerszámok, berendezések stb. költsége;

az elvégzett munkát befolyásoló egyéb körülmények – pl. határidők betartása, munkaidőn kívül és nemzeti ünnepnapokon végzett munka stb.

Fordítók és tolmácsok díja

Polgári ügyek

A szakértőkre vonatkozó szabályok a fordítókra is alkalmazandók – lásd fent.

Büntetőügyek

Büntetőeljárási törvény: 189. cikk (2) bekezdés

A tárgyalást megelőző eljárás során végzett fordítás költségeit az adott szervnek, a bírósági eljárás során felmerülő fordítási költségeket pedig a bíróságnak kell viselnie.

Kapcsolódó dokumentumok

Bulgária jelentése a költségek átláthatóságáról szóló tanulmányról PDF (566 Kb) en

Utolsó frissítés: 20/07/2022

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.